Dosarul nr. 2-3402/2022; Cererea nr. 2-22152412-51-2-18102022-1

Dispozitivul a fost pronunțat public la 30 aprilie 2024,

Cererea de eliberare a hotărârii integrale a fost depusă la data de 02 mai 2024 de către reclamanta Moroi Raisa și avocatul acesteia Mihail Raileanu,

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

Judecătoria Ungheni

Instanţa compusă din:

Preşedintele ședinței, judecător Valentina Stratulat

Grefier Ana Bîrcu

Cu participarea în cadrul dezbaterilor judiciare: - a reclamatei **Moroi Raisa**, a reprezentantului reclamantului Moroi Raisa – avocatul **Raileanu Mihail**; a intervenientului accesoriu de partea reclamantului **Moroi Petru;** a reprezentantului intervenientului accesoriu de partea reclamantului Moroi Petru **-** avocatul **Rotari Alexandru,** a reprezentantului pârâtului **Căldăraru Vitalie** și intervenientului accesoriu de partea pârâtului **Căldăraru Olina** - avocatul **Tatiana Nastas,**

În lipsa: - pârâtului **Căldăraru Vitalie**, a intervenientului accesoriu de partea pârâtului **Căldăraru Olina** - citați legal,

- a pârâților **Primăria or. Nisporeni, Consiliul or. Nisporeni** - prin cerere au solicit examinare cauzei în lipsa acestora**;**

a examinat în şedinţă de judecată publică, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către **Moroi Raisa** împotriva **lui Căldăraru Vitalie, a Primăriei or. Nisporeni, a Consiliului or. Nisporeni, intervenient accesoriu de partea reclamantului Moroi Petru și intervenient accesoriu de partea pârâtului Căldăraru Olina,** privind apărarea dreptului de proprietate,

A c o n s t a t a t:

CIRCUMSTANȚELE CAUZEI CIVILE/ARGUMENTELE PARTICIPANȚILOR LA PROCES

1. La data 18.10.2022, Moroi Raisa, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Căldăraru Vitalie, a Primăriei or. Nisporeni și a Consiliului or. Nisporeni privind apărarea dreptului de proprietate.
2. Cererea cu nr de înregistrare 20184 a fost repartizată în mod aleatoriu judecătorului Valentina Stratulat la data de 19.10.2022. (f.d. 1 și 31)
3. Prin Încheierea din 21.10.2022, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată respectivă. (f.d. 32-33)
4. La data de 14.11.2022, au fost înlăturate parțial neajunsurile depistate, neconcretizând cerințele față de fiecare pârât în parte. Având în vedere că reclamantul poate concretiza

cerințele în etapa de pregătire, judecătorul a considerat necesară primirea în procedură a cererii de chemare în judecată și astfel cererea a fost primită în procedură la data de 16.11.2022. (f.d. f.d. 36-39)

5. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta indică că, în fapt, a locuit și locuiește în or. Nisporeni, str. ***** din anul 1978 când a procurat lotul de teren cu suprafața de 900 metri pătrați pentru construcția casei de locuit, confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare din 17 ianuarie 1978. Vecin, alături de ea, este Căldăraru Vitalie Gheorghe, domiciliat în or. Nisporeni, str. *****. Indică că în ultimii ani, neconducându-se de hotarul dintre ei, a amplasat sub pereții casei sale un rezervor metalic (cisternă) și multe alte lucruri. Când plouă, apa de pe aceste lucruri se scurge pe peretele casei care la moment este crăpat din această cauză. La rugămintea sa de a-și lua lucrurile de sub peretele casei și de pe pământul care îi aparține, pârâtul refuză și din acea cauză s-au început certurile între ei. De nenumărate ori s-a adresat și la Primăria or. Nisporeni cu această problemă, dar fără nici un rezultat. Când a ridicat de la Oficiul cadastral extrasul din Registrul Bunurilor imobile a depistat că, din porțiunea lotului de teren procurat, adică din cei 900 metri pătrați (0,09 ha), de către inginerul cadastral a Primăriei or. Nisporeni a fost ilegal deposedat de 0,0129 ha și în rezultat în extras este indicat suprafața lotului de teren fiind de 0,0771 ha, ceea ce nu reprezintă suprafața totală a terenului procurat și nu corespunde suprafeței indicate în contractul de vânzare-cumpărare din 17 ianuarie 1978. În sprijinul poziției exprimate, menționează că dreptul de proprietate este unul esențial și cu o valoare și încărcătură deosebită, atât în plan juridic cât și social. În acest sens el găsind recunoaștere și apărare juridică în cele mai importante acte normative precum Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Constituția RM. Susține că scopul cererii de chemare în judecată, este de a nu i se crea obstacole de către pârât, în mod abuziv, contrar legii, în folosirea suprafeței de teren ce îi aparține. În drept invocă prevederile art. 5, 7, 38, 166. 167 Cod de Procedură Civilă al Republicii Moldova și art. 16, 585 din Codul civil al Republicii Moldova. Solicită: ne crearea obstacolelor/netulburarea întru folosirea lotului de teren cu suprafața de 900 metri pătrați (0,09 ha) situat în or. Nisporeni, str. *****, teren procurat de către reclamantă conform contractului de vânzare-cumpărare din 17 ianuarie 1978. (f.d.5-7)

6. Prin încheiere din 16.11.2022, s-a stabilit ședința de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare la data 17 ianuarie 2023, ora 09.00. (f.d. 40-42)

7. La data de 06.12.2022, prin intermediul SEDP a Judecătoriei Ungheni, a parvenit referința de la Primăria or. Nisporeni și Consiliul or. Nisporeni. În motivarea referinței indică că în fapt, la 24.11.2022 în secretariatul primăriei or. Nisporeni a parvenit cererea de chemare în judecată cu privire la apărarea dreptului de proprietate înaintată de către reclamanta Moroi Raisa, prin care solicită ne crearea de obstacole/netulburarea întru folosirea lotului de teren cu suprafața de 900 m2 (0,09 ha) situat în or. Nisporeni str. *****, teren deținut în proprietate în baza contractului de vânzare cumpărare din 17.01.1978. În cerere reclamantul susține că, de către specialiștii primăriei Nisporeni a fost deposedată ilegal de o suprafață de teren de 0,0129 ha. Consideră că cererea înaintată de reclamanta Moroi Raisa ca inadmisibilă, nefondată și ilegală în ceia ce ține de acțiunile primăriei or. Nisporeni. În susținerea celor expuse, informează că, în conformitate cu Extrasul din Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral ***** din 25.10.2000 terenul cu suprafața de 0,0771 ha amplasat în or. Nisporeni str. Dacia 61 aparține cet. Moroi Raisa Dumitru în temeiul contractului de

donație nr. 2/4-1576 din 12.08.1988. Prin urmare primăria or. Nisporeni nu a fost implicată în măsurările terenurilor deținătorilor loturilor de pământ de pe lângă casă, aceste lucrări cadastrale fiind comandate și efectuate sub controlul întreprinderii de Stat „Cadastru". Mai mult ca atât, reclamanta Moroi Raisa nu a prezentat instanței de judecată un Plan Geometric la contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil-teren cu suprafața de 0,09 ha pentru a putea fi convinși că inițial la procurare ea a deținut un teren cu suprafața dată. Reclamanta Moroi Raisa de mai multe ori s-a adresat primăriei or. Nisporeni cu plângeri pe faptul că vecinii au construite diferite obiecte pe hotar sau chiar pe terenul cei aparține. În scopul soluționării acestor probleme i sa recomandat comandarea lucrărilor de măsurări cadastrale în scopul corectării erorilor dacă ele sunt, ceia ce reclamanta nu a respectat și repetat a solicitat efectuarea acestor lucrări de către primăria or. Nisporeni, acțiuni ce nu sunt în competența administrației publice locale dar care sunt de competența instituțiilor specializate care dețin licență în efectuarea lucrărilor cadastrale. În calitate de exemplu, pârâtul Căldăraru Vitalie a comandat astfel de lucrări cadastrale și în baza Deciziei Consiliului local Nisporeni nr. 4/15.2 din 18.12.2020 „cu privire la corectarea erorii în documentația cadastrală a cet. Căldăraru Olina" a fost efectuate corectarea erorilor admise în rezultatul înregistrărilor masive a loturilor de pe lângă casă și s-a stabilit alte hotare ele gospodăriei sale. În generalizarea celor expuse supra reiterează că, primăria or. Nisporeni nu a avut posibilitatea deposedării de o oarecare suprafață din terenul deținut de reclamantă, și nu creează obstacole în folosirea lotului de teren ce îl deține în proprietate, de aceia având în vedere cele expuse supra, solicită: respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Moroi Raisa în ceia ce privește acțiunile primăriei or. Nisporeni, ca inadmisibilă, nefondată și ilegală. (f.d.44-45)

8. La data de 26.12.2022, prin SEDP a Judecătoriei Ungheni a parvenit referința de la avocatul Nastas Tatiana în interesele pârâtului Căldăraru Vitalie. În motivarea referinței indică că, Acțiunea înaintată o consider neîntemeiată, posibil a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele considerente în fapt reclamanta solicit de a nu-i crea obstacole /netulburarea întru folosirea lotului de teren cu suprafața de 900 metri pătrați, situate în or, Nisporeni, str. *****, teren procurat de către aceasta în baza contractului de vânzare-cumpărare din 17.01.1978. Potrivit informației prezentată de reclamantă și anume extrasul din registrul bunurilor imobile pentru efectuarea tranzacțiilor bunul imobil cu nr. cadastral ***** este format din teren cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,0771 ha, amplasat pe acest teren o construcție casă de locuit individual cu suprafața de 0,80 m/p. Reclamanta face trimitere la faptul că în anul 1978 la 17 ianuarie ar fi procurat terenul pe care este amplasată casa sa cu suprafața de 900 m^2. Dând citire actului emis în limbă neoficială pentru R. Moldova, netradus și anexat la materialele cauzei cu încălcarea cerințelor legale a constatat că Moroi Petru Manuil în anul 1978 a procurat o casă de locuit, amplasată pe o suprafață de teren ce în acea perioadă se afla în proprietatea statului. Indică că nu cunoaște cine a constatat mărimea suprafeței terenului pe care a fost amplasată acea casă de locuit, dar se vede cert din actele prezentate de reclamantă și anume din extrasul din registrul bunurilor imobile că în baza contractului de donație nr. 2/4-1576 din 12.08.1988 și în baza titlului de autentificare a deținătorului de teren cu nr. ***** din 10.11.2010, Moroi Raisa a devenit proprietarul bunului imobil *****. La materialele cauzei civile date nu este anexată copia contractului de donație pe numele Moroi Raisa, aceasta prezentând o cerere incompletă. Totodată aceasta prezintă informații cu caracter personal a mamei Căldăraru Olina. Cunoaște că reclamanta a mai depus cereri similar împotriva altei vecine, sora sa cărei ii aduce aceleași învinuiri,

cunoaște că hotarele între vecini au fost păstrate integral și sunt acelea care existau încă în anul 1978. (f.d.58-58 verso)

9. La data de 02.05.2023 prin intermediul SEDP a Judecătoriei Ungheni, reclamanta Moroi Raisa a depus explicații pe cauză, prin care explică că cererea de chemare în judecată o susține, și confirmă că a fost deposedată de terenul de construcție pe care este amplasată casa de locuit ce-i aparține în or. Nisporeni, str. Dacia Nr. 6 cu acte false care nu corespunde realității. Indică că terenul din ogradă de lângă pragul casei primăria îl eliberează în 2015 cu titlu de proprietate lui Ocară Valentina semnat de dom. Robu Grigori. În 2020 pe terenul din dosul casei ocupat cu forța Căldăraru îi eliberează un act fals semnat de dl Robu la data de 03.12.2020. Susține că datele din Registru sunt false din 25.10.2000. Proprietar este Lucia B în baza actelor false. Contractul de donație nr. 2/2-1483 din 28.03.1996/4239/ înregistrat la 27.12.1999, după cum i sa eliberat titlu de proprietate nr. ***** din 28.12.1999 nr. 2336 falsificând suprafața terenului din 0.9 ari în 0.771, ea și soțul fiind lipsită de dreptul de proprietate. Terenul cu suprafață 0.771 ari nu corespunde cu actele sale reale. Membrii primăriei trimiși la fața locului de d. Robu G, au măsurat și instalat hatul între ei și Ulinici, dar la Căldăraru au refuzat. S-a măsurat numai la drum și a instalat un pilon pe care Căldăraru l-a smuls și l-a aruncat. Confirmă că în anul 1978 cu soțul a cumpărat un teren cu suprafață de 0.9 ha pe care era o cuhne cu suprafața de 13.5 m.p., deci nu se poate spune că era o casă cu o suprafață de 900 m.p. Indică că sunt declarații false și mincinoase. În anul 1978 terenul pe care l-a cumpărat a fot proprietatea lui Tulbure Vera care îi aparținea conform unui act de moștenire de la răposatul soț. Casa cu suprafața de 80 m.p. a fost construită pe terenul cumpărat de ea și soț. Măsurările terenului au fost efectuate de Merciuc Toadere. Da terenul cu nr.0.771 îi aparține lui Lucian conform actelor false, conform titlului cu nr. ***** eliberat de primărie în 28.12.1999, nr.2338. Din cauza certurilor soțul s-a separat de ea, a plecat donându-i 0,6 ari ei și copiilor, iar 0,8 ea rămas lui. Ce ține de adresările sale la primărie, d. Robu nu a luat nici o măsură cu Căldăraru, indică că până în prezent cisternele sunt pe teritoriul său, apa de pe streșină curge pe pereții casei sale și nu are acces la drum și la pereți casei pentru a face reparație. Referința depusă de specialistul Primăriei nu o consideră adevărată, este nefondată și conține date false. (f.d.98)

10. Prin încheierea protocolară a ședinței de judecată din 04.05.2023, s-a atras în proces în conformitate cu art. 62, 67 CPC, Căldăraru Olina în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului cu explicarea dreptului de a interveni în proces în calitate de copârât. (f.d.104-106)

11. În cadrul ședinței de judecată din 04.05.2023, avocatul Tatiana Nastas a depus o cerere în interesele pârâtului Căldăraru Vitalie prin care solicită încasarea de la reclamant a cheltuielilor de judecată și de deplasare. (f.d.102)

12. Prin încheierea protocolară a ședinței de judecată din 20.06.2023, s-a atras în proces în conformitate cu art. 62, 67 CPC, Moroi Petru în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului, cu explicarea dreptului de a interveni în proces în calitate de coreclamant. (f.d.122-125)

13. La data de 26.09.2024 prin intermediul SEDP au parvenit referințele cu nr de intrare 21421 de la avocatul Nastas Tatiana în interesele pârâtului Căldăraru Vitalie și nr. 21420 de la avocatul Nastas Tatiana în interesele intervenientului accesoriu de partea pârâtului Căldăraru Olina. În motivarea referințelor se indică că Acțiunile înaintate de reclamanta Moroi Roisa și

coreclamantul Moroi Petru le consider neîntemeiate, posibil a fi respinse ca inadmisibile, nefondate din următoarele considerente: în fapt reclamanta Moroi Raisa solicită de a nu le crea obstacole /netulburarea întru folosirea lotului de teren cu suprafața de 900 metri pătrați, situate în or, Nisporeni, str. *****, teren procurat de către aceștia în baza contractului de vânzare-cumpărare din 17.01.1978. Pe când Moroi Petru într-o cerere scrisă manual solicită 1) Excluderea contractului fals pe numele lui Lucian Vasile nr. 212-1483 din data de 28.03.1995 (42-32) din arhiva Notarului D- l Șișcanu Alexandru pe proprietatea lor, ce nu aparține conform contractului de vânzare-cumpărare din 17.01.1978 pe numele Moroi Petru. 2) Anularea titlului de proprietar nr. ***** din 18.12.1999(4232 pe numele lui Lucian Vasile eliberat în baza donației false, falsificând suprafața terenului din 0,9-conform contractului de vânzare-cumpărare pe numele său Moroi Petru în 0,0771 titlu de proprietar pe numele lui Lucian Vasile. 3) Solicita totodată despăgubirea de 28.000(lei). Luând cunoștința de cererile înaintate de către reclamanți a constatat următoarele; Potrivit informației prezentată de reclamanta Moroi Raisa și anume extrasul din registrul bunurilor imobile eliberat de către Instituția Publică Serviciul Cadastra Teritorial Nisporeni bunul imobil cu nr. cadastral ***** este format din teren cu nr. cadastral ***** cu suprafața de 0,0771 ha, amplasat pe acest teren o construcție casă de locuit individual cu suprafața de 0,80 m/p. Bunul imobil sus indicat aparține cet. Moroi Raisa, cu cota parte 1;0 , în temeiul Contractului de donație nr. 2/4 -1576 din 12.08.1988, și in baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. ***** din 10.11.2010 (6001/10/8122 , data înregistrării din 24.11.2010. Reclamanta face trimitere la faptul că în anul 1978 la 17 ianuarie ar fi procurat o casă de locuit care era amplasată pe un teren cu suprafața de 900 m^2. Luând cunoștință de actul emis și anume contractual de Vânzare-cumpărare cu nr. 1-78 din 16 ianuarie 1978, autentificat la biroul notarului Jucova G.M anexat la materialele cauzei a constatat că Moroi Petru Manuil în anul 1978 a procurat o casă de locuit cu suprafața de 25,7 m2, inclusiv spațiu locativ de 13,5 m^2, amplasat în Nisporeni, str. Matrosova f/n, amplasată pe o suprafața de teren 900 m^2 , teren care în acea perioadă se afla în proprietatea statului. Nu cunoaște cine a constatat mărimea suprafeței terenului pe care a fost amplasată acea casă de locuit la acea perioadă, însă din actele prezentate de reclamanți și anume din extrasul din registrul bunurilor imobile că în baza contractului de donație nr. 214-1576 din 12.08.1988 și în baza titlului de autentificare a deținătorului de teren cu nr. ***** din 10.11.2010, Moroi Raisa a devenit proprietarul bunului imobil *****. Moroi Raisa Dumitru deține în proprietate un teren cu nr. cadastral *****, amplasat în or,. Nisporeni ,str. *****, modul de folosință-pentru construcții, cu o suprafață de 0,0771 ha. La materialele cauzei civile date nu este anexată copia contractului de donație pe numele Moroi Raisa la care se face trimitere în registrul cadastral, aceasta prezentând o cerere incompletă. Tot odată nu a anexat nici o copia a titlului de autentificare a deținătorului de teren pentru a se vedea clar, cât teren de fapt deține cu cota 1;0.Moroi Raisa. Cât privește cererea lui Moroi Petru nu înțelege care sunt pretențiile acestuia și în ce constau ele , nu înțelege despre care lipsire a sa de dreptului său de proprietate vorbește și cine l-a lipsit de această proprietate, odată ce el, nu a prezentat la materialele cauzei probe pe care î-și bazează pretențiile. Cunoaște că reclamanta a mai depus cereri similare împotriva altei vecine, căreia ii aduce aceleași învinuiri, cunoaște că hotarele între vecini au fost păstrate integru și sunt acelea care existau încă in anul 1978. (f.d.161-169)

POZIȚIA PĂRȚILOR / PARTICIPANȚILOR:

14. În cadrul dezbaterilor judiciare, reclamata Moroi Raisa și-a susținut cererea de chemare în judecată pe care a depus-o inițial privind necrearea obstacolelor de către pârât care a ocupat

cu forța fizică și amenințări, terenul de sub peretele casei sale și a solicitat admiterea acesteia. A explicat că deși documentele în privința imobilului din vecinătate sun făcute după Căldăraru Olina, din câte știe în realitate Căldăraru Vitalie le deține. S-a adresat către Primărie pentru a fi stabilite hotarele, iar primăria nu a făcut măsurările respective. Mai indică că Căldăraru Vitalie a făcut măsurările terenului mamei sale, însă fără acordul vecinilor. S-a adresat către toate organele pentru că Căldăraru Vitalie i-a acaparat o bucată din teren, însă i s-a spus că a fost o greșeală cadastrală la contractul de donație. Expertul nu a venit deoarece nu are acte pe teren. Mai indică că după noile măsurări ale primăriei hotarul lui Căldăraru trece prin mijlocul casei sale. A mai indicat că nu deține nici titlu pe teren. Luchian a fost socru lui Căldăraru acesta i-a luat terenul în baza contractului de donație. A explicat că de fapt unicele documente de proprietate pe care le are sunt contractele de donație și contractul de vânzare-cumpărare. Cisternele au fost instalate când de fapt a fost făcut gardul. A solicitat să îi fie stabilite hotarele însă i s-a refuzat din lipsa de acte.

15. Reprezentantul reclamantului Moroi Raisa, avocatul Raileanu Mihail, în cadrul dezbaterilor judiciare a susținut cererea de chemare în judecară depusă de reclamantă în baza circumstanțelor de fapt și de drept indicate încerere și a solicitat admiterea acesteia. A explicat că familia reclamantei din anul 1978 a procurat lotul de teren cu suprafața de 900 metri pătrați pentru construcția casei de locuit, confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare din 17 ianuarie 1978. Acțiunea o întemeiază pe actul pe care s-a stabilit că sunt deplasate hotarele și astfel solicită ca pârâtul să-și deplaseze bunurile de pe terenul reclamantei.

16. Intervenientul accesoriu de partea reclamantului Moroi Petru a fost de acord cu cererea de chemare în judecată înaintată de către Moroi Raisa și a solicitat admiterea acesteia.

17. Reprezentantul intervenientului accesoriu de partea reclamantului Moroi Petru - avocatul Rotari Alexandru, în cadrul dezbaterilor judiciare a fost de acord cu cererea de chemare în judecată depusă de reclamantă ș a solicitat admiterea cesteia. Totodată a explicat că de fapt Moroi Petru a cumpărat un terne cu suprafață de 900 m.p ulterior a donat 600 m.p., astfel că acestuia i-a rămas 300 mp. Dar a constatat că de fapt nu le mai are. Susține poziția expus de către reprezentantul reclamantei- avocatul Mihail Raileanu.

18. Reprezentantul pârâtului Căldăraru Vitalie și a intervenientului accesoriu de partea pârâtului Căldăraru Olina - avocatul Tatiana Nastas nu a fost de acord cu cererea de chemare în judecată, a solicitat respingerea integrală a acesteia și a explicat că susține referințele depuse. Suplimentar a mai explicat că la cererea de chemare în judecată nu există nici un act, probă precum că pârâtul îi creează obstacole reclamantei. Conform extrasului din registrul bunurilor imobil, reclamanta deține în proprietate 0.771 m.p., dar nu cât invocă Totodată la materialele cauzei lipsește actul prin care să se constate cât teren lipsește din curtea .reclamantei. De asemenea indică că reclamanta nu a prezentat nici un titlu de proprietate, iar extrasul prezentat de reclamantă este expirat, ori a fost eliberat în anul 2022, prin urmare la moment nu se cunoaște reclamanta ce proprietate are. Mai indică că de fapt Căldăraru Vitalie nu este proprietarul terenului învecinat cu familia Mori, dar Căldăraru Olina care este mama lui Căldăraru Vitalie, ultimul doar locuiește în gospodăria mamei sale. Prin urmare Căldăraru Olina deține actele de proprietate. Totodată a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3000 lei de la Moroi Raisa în beneficul lui Căldăraru Vitalie.

19. Pârâtul Căldăraru Vitalie și intervenientul accesoriu de partea pârâtului Căldăraru Olina în cadrul ședințelor de judecată nu s-au prezentat, deși au fost înștiințați prin intermediul reprezentatului său despre data, ora și locul desfășurării ședințelor de judecată, iar interesele acestora au fost reprezentate de către avocatul Tatiana Nastas, astfel instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

20. Pârâții Primăria or. Nisporeni și Consiliul or. Nisporeni în cadrul ședințelor de judecată nu s-au prezenta, deși au fost înștiințați legal despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată, dar prin cerere au solicitat examinarea cauzei în lipsă, astfel instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora. (f.d.88, 116, 217)

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ ȘI APRECIEREA INSTANȚEI:

21. Examinând cererea de chemare în judecată, ţinând cont de probatoriul administrat și legislația pertinentă, instanța de judecată consideră necesar de **a respinge integral** cererea de chemare în judecată depusă de către Moroi Raisa împotriva lui Căldăraru Vitalie, a Primăriei or. Nisporeni, a Consiliului or. Nisporeni, intervenient accesoriu de partea reclamantului Moroi Petru și intervenient accesoriu de partea pârâtului Căldăraru Olina**,** privind apărarea dreptului de proprietate, reieșind din următoarele considerente.

22. Înainte de a ajunge la concluziile de mai jos, instanța de judecată a reflectat în mod egal în privința tuturor probelor din dosar. Nu s-a oprit să desfășoare în detaliu pe fiecare dintre ele. Acest lucru ar fi disproporționat și inutil. În special, s-a ținut cont de legătură reciprocă și capacitatea lor de a răspunde specific și explicit la chestiunile principale ridicate de participanții în proces (vezi art. 130 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă). Astfel, instanța de judecată s-a concentrat pe acelea argumente, dovezi și afirmații care au importanță și sunt decisive pentru soluționarea corectă a cauzei civile (vezi art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă).

23. În temeiul art. 33 Cod de procedură civilă al RM, (1) *Instanţele judecătoreşti judecă toate* ***cauzele*** *civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice şi autorităţilor publice privind apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime încălcate sau contestate,* ***cauze*** *pentru care legea nu prevede competenţa altor organe. (2) Instanţele judecătoreşti judecă* ***cauzele*** *cu participarea organizaţiilor şi cetăţenilor din Republica Moldova, a cetăţenilor străini, apatrizilor, organizaţiilor străine, organizaţiilor cu capital străin, organizaţiilor internaţionale dacă prin lege sau prin tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte nu este stabilită competenţa instanţelor judecătoreşti străine sau a altor organe.*

24. Conform art. 33[1] Cod de procedură civilă al RM: *Judecătoriile examinează şi soluţionează în fond toate pricinile/cauzele civile, dacă legea nu prevede altfel.*

25. Conform prevederilor art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

26. Conform art. 130 Cod de procedură civilă al RM, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la*

pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanţa constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le conţine corespund realităţii.

27. **În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM**, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

28. **Potrivit art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă al RM**, *probele se adună şi se prezintă de către părţi şi de alţi participanţi la proces*.

29. **În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă al RM**, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

30. **Conform prevederilor art. 240 alin. (1 și 3) Cod de procedură civilă al RM**, *La deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.*

31. **Conform art. 9 alin. (1) din Codul civil modernizat, republicat în Monitorul Oficial al R.M. nr. 66 – 75, nr. 132, din 1 martie 2019**, *(1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.*

32. **Conform art. 10 din Codul civil modernizat,** *(1) Persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară. (2) Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.*

33. **Conform art.11 Cod civil, (1)** *buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic (2) este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.*

34. **Potrivit art.12 Cod civil** *caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente*.

35. **În temeiul art.13 Cod civil** (1) *niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).*

(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

36. **Dispozițiile art. 14 Cod Civil** statuează în alin. (1) *că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârşit-o sau la care a participat.* Iar alin. (2) *stabileşte că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință*.

37. **Conform art.15 alin.(1) Cod civil** *apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară*.

38. **În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil** *apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: a) recunoașterea dreptului; b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic; d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligației în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial; h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității; i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege*.

39. **Conform Articolul 16 alin. (2) Cod civil modernizat,** *metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sunt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.*

40. Inițial, instanța de judecată reține că **Moroi Raisa**, **Moroi Petru și Căldăraru Olina** sunt vecini și sunt în litigiu privind dreptul de vecinătate. **Căldăraru Vitalie** folosește sau utilizează bunul imobil deținut de **Căldăraru Olina.**

41. Astfel, vecinătatea este o stare de fapt care generează anumite drepturi şi obligații pentru proprietarii bunuri imobile de unde se pot produce influențe reciproce. Pentru asemenea situații legea instituie pentru proprietarii bunuri imobile obligația generală de a se respecta reciproc. Deci, apărarea dreptului de proprietate în aceste cazuri se face cu ajutorul acțiunii negatorii, prin care se înțelege cerința proprietarului posesor al bunului către persoanele terțe privind înlăturarea piedicilor privind, folosința şi dispoziția asupra bunurilor ce îi aparţin.

42. **Potrivit prevederilor art.46 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova**, *dreptul la proprietate privată, precum şi creanţele asupra statului, sânt garantate.*

43. **În conformitate cu art.500 alin.(1) Cod civil**, *proprietarul are drept de posesiune, de folosinţă şi de dispoziţie asupra bunului.*

44. **Potrivit art.501 al.(2) Cod civil** relevă că, (1) *Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabil (2)Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă şi prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condiţiile legii.*

45. **Conform art.510 alin.(2) Cod civil,** *în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândeşte la data înregistrării în registrul bunurilor imobile, cu excepţiile prevăzute de lege.*

46. **Art.581 alin.(1) a Codului civil** *statuează că, proprietarul unui bun are dreptul de a i se recunoaşte dreptul de proprietate şi de a obţine sau recupera posesia sa de la oricare persoană care îl stăpîneşte de fapt, cu excepţia cazului în care acea persoană are un drept de a poseda bunul, în sensul art.484 alin.(3), opozabil proprietarului.*

47. **Potrivit art. 484 Cod civil**, *(3) Este posesor de drept limitat persoana care exercită posesia asupra bunului: a) în calitate de titular al unui drept real limitat, în calitate de locatar, comodatar sau coproprietar, în privinţa cotelor- părţi ale celorlalţi coproprietari, precum şi în alte cazuri când exercită posesia cu intenţia de a acţiona astfel în interesul său, în baza unui anumit raport juridic cu posesorul sub nume de proprietar prin care posesorul de drept limitat a dobândit dreptul să posede bunul; sau b) în calitate de antreprenor, transportator, depozitar, precum şi în alte cazuri cînd exercită posesia cu intenţia de a acţiona astfel la indicaţia posesorului sub nume de proprietar, în baza unui anumit raport juridic cu posesorul sub nume de proprietar prin care posesorul de drept limitat are dreptul de a reţine bunul până când cheltuielile sau costurile aferente posesiei nu au fost achitate de către posesorul sub nume de proprietar.*

48. Sub acest aspect instanța de judecată relevă că, dreptul de proprietate este considerat ca fiind cel mai complet drept real, fiindcă întrunește în mâinile proprietarului toate atributele acestui drept şi anume dreptul de posesiune, dreptul de folosință şi dreptul de dispoziție.

49. Mai mult, dreptul de proprietate este acel drept subiectiv ce conferă titularului exercitarea în putere proprie şi în interes propriu a atributelor de posesie, folosință şi dispoziție asupra bunurilor sale în limitele determinate de lege.

50. Caracterul exclusiv al dreptului de proprietate îi permite titularului să facă singur ce vrea cu bunul său, în limitele prevăzute de lege. Astfel proprietarul în exclusivitate posedă, folosește şi dispune în „plena potestas" aceste atribute. În virtutea acestei puteri exclusive, oferite de legiuitor, proprietarul poate face asupra bunurilor sale orice act, cu condiția că aceste acte să nu contravină legii şi să nu aducă atingere drepturilor unui terți. În exercitarea împuternicirilor toate celelalte persoane sunt înlăturate, având numai obligația de a nu împiedica proprietarului exercitarea dreptului de proprietate.

51. Se consideră perpetuu dreptul de proprietate, deoarece el există atâta timp, cât există bunul. Acest caracter reiese nemijlocit din conținutul alin. (2) art.500 CC RM.

52. Caracterul perpetuu se evidențiază prin durata în timp a dreptului de proprietate, care la rândul ei este determinată de perioada de timp cât există bunurile mobile sau imobile – care constituie obiectul dreptului. Dreptul de proprietate asupra unui bun poate trece din patrimoniul unei persoane în patrimoniul altei persoane din cauze voluntare. Respectiv, cauzele voluntare implică libertatea de voință a proprietarului de a înstrăina sau de a abandona bunul sau bunurile care formează obiectul dreptului său de proprietate. Transmiterea voluntară a dreptului de proprietate poate avea loc prin acte între vii, cum sunt: vânzarea-cumpărarea, schimbul, donația. Abandonarea, presupune părăsirea bunului sau a bunurilor de către proprietar, ceea ce, în ultimă analiză înseamnă renunțarea expresă sau

tacită la dreptul de proprietate asupra lor. Acest mod de renunțare la dreptul de proprietate este specific, în exclusivitate, bunurilor mobile.

53. Prin cererea de chemare în judecată reclamanta Moroi Raisa solicită de la Căldăraru Vitalie ne crearea obstacolelor/netulburarea întru folosirea lotului de teren cu suprafața de 900 metri pătrați (0,09 ha) situat în or. Nisporeni, str. *****. Prin urmare se constată că reclamantul a solicitat întreprinderea unor acțiuni care atentează la dreptul de proprietate al unor alte persoane, și anume a lui Căldăraru Olina, dar inclusiv se reflectă și la situația de apărare a propriului drept de proprietate.

54. Potrivit contractului nr. I-78 din 17.01.1978, Pentru Moroi a cumpărata de la Tulbure Vera casa de locuit cu suprafața 25,7 m^2 , inclusiv spațiul locativ de 13,5 $m^{2,}$, amplasat în or. Nisporeni str. Matrosova f/n, pe terenul cu suprafață de 900 m^2. Pe acest teren este construită și anexa A^1 (f.d. 9-10, 38)

55. Potrivit contractului de donație din 12.08.1988, Pentru Moroi a donat lui Moroi Raisa, casa de locuit cu suprafața totală de 79,8 m.p., inclusiv suprafața locativă 41,6 m.p./, cu șura, beci, bucătărie de vară, gard, porți, situat în or. Nisporeni str. Matrosova nr. 63, pe terenul cu suprafață de 600 m.p. (f.d.196-196 verso, 226)

56. Conform certificatului de căsătoriei Moroi Petru și Moroi (numele până la căsătoriei Ocara) Raisa, au încheiat căsătoria la 10.11.1977, care a fost trecută în registrul de stare civilă la nr. 26. (f.d.205)

57. Potrivit extrasului din registrul bunurilor imobile pentru efectuarea tranzacțiilor din 19.09.2022, bunul imobil cu nr. cadastral *****, situat în or. Nisporeni, str. *****, cu suprafață 0,0771 ha, aparține cu drept de proprietate reclamantului **Moroi Raisa**. Temeiul înscrierii este contractul de donație nr. 2/4-1575 din 12.08.1988 și titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 10.11.2010. Dreptul de proprietate a fost înregistrat la data de 24.11.2010. (f.d.11-12)

58. Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren înregistrat în Registrul cadastral al deținătorilor de teren la 10.11.2010, reclamanta Moroi Raisa deține terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafața 0,0771 ha, în baza Deciziei primăriei Nisporeni din 04.12.2009. (f.d.201)

59. Potrivit răspunsului eliberat de către Primăria or. Nisporeni nr. 225 din 28.09.2020, în pct. 3 s-a explicat d. Moroi Raisa că în urma verificării și măsurărilor efectuate de către inginerii cadastrali, din cadrul Primăriei or. Nisporeni, hotarul cât și gardul dintre Moroi Raisa și Căldăraru Vitalie este amplasat corect. (f.d.21-22)

60. Conform răspunsului eliberat de către Primăria or. Nisporeni nr. 313 din 03.12.2020, la cererea nr. 889 din 13.1 1.2020, nr.911 din 01.12.2020, cu privire la hotarul cu vecina Căldăraru Olina de pe str.Dacia nr.65 și amplasarea unor obiecte în hotar comunică că comisia primăriei în componența Ulinici Tudor - specialist în construcții, Profirii Valeriu - juristul primăriei, Ilco Eduard - inginerul cadastral al primăriei, deplasându-se la fața locului de mai multe ori și oferindu-i răspunsuri, au constat următoarele: 1. Examinând schemele comparative una- prezentată de Moroi Raisa și elaborată de OCT Nisporeni în anul 1987 și a două- prezentată de inginerul cadastral Ilco E., constată că terenurile sunt identice la dimensiuni, suprafață și la configurație ceia ce înseamnă că suprafața terenului este de 0,09 ha și corespunde suprafeței conform contractului de vânzare-cumpărare din anul 1973; 2.

Actul de stabilire a hotarului la cet. Căldăraru Olina din 04.08.2020 este corect, nu fals, nu abuziv, nu ilegal și nu va fi anulat din inițiativa primăriei; 3. Cisterna de lângă garaj cet. Căldăraru Vitalie a vrut să o scoată , însă nu i-ați permis aceasta; 4. Referitor la obiecte ca lemnele, câinii, cisternele ș.a. se află pe teritoriul cet. Căldăraru și ei hotărăsc unde și cum să fie amplasate. (f.d.23)

61. Potrivit informației nr. 270 din 09.06.2022, eliberată de către Primăria or. Nisporeni, contractul de vânzare - cumpărare a bunului imobil de pe str. Dacia, nr.61 pe numele Moroi Petru din anul 1978 este contract de cumpărare a casei de locuit pe un teren de 0,09 ha. Toate terenurile aferente caselor de locuit din or. Nisporeni au fost trecute în proprietatea cetățenilor orașului în rezultatul măsurărilor masive în anii 2000- 2001 în baza deciziei nr.2 din 24 martie 1993. Inițial terenul respectiv greșit a fost atribuit cet. Luchian Vasile Constantin, în anul 2009 prin decizia consiliului or. Nisporeni nr.7/23 din 04 decembrie greșeala a fost corectată, titlul pe numele Luchian a fost anulat și atribuit noul titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele Moroi Raisa pe o suprafață de 0,0772 ha. (f.d. 28)

62. Prin răspunsul Primăriei or. Nisporeni nr. 21 din 03.02.2020, reclamantei Morori Raisa i s-a recomandat corectarea erorilor terneurilor din vecinătate Moroi R., Ocară V., Căldăraru O., Ungureanu S., Tabără P. ș.a. din contul statului prin proiectul care demarează curent sau să angajeze o firmă licențiată în domeniu pentru stabilirea hotarelor fixe direct la fața locului cu participarea specialiștilor cadastrali din primărie. (f.d. 183)

63. Conform certificatului de moștenitor legal nr. 2641 din 11.10.2024, Căldăraru Olina este moștenitor al averii cet. Caldararu Gheorghii, decedat la 04 mai 2004, compusă din următoarele Bunuri succesorale: Casa de locuit situată în or. Nisporeni, str. Dacia, nr. 65, R. Moldova, cu suprafața totală de 217,6 (două sute șaptesprezece întregi și șase zecimi) m2, cu dependență de: anexă caldă, terasă, terasă, scară, scară, subsol, șură, șură, șură, garaj, veceu, șură, gard, poartă, gard, gard, gard, gard, fântână, situată pe un teren aferent al casei de locuit în mărime de 0,0586 ha deținut în proprietate, care i-a aparținut defunctului în baza Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 18.12.1999 și în baza Hotărârii nr. 3/2 din 12.03.1992 eliberată de Comitetul Executiv raional Nisporeni. (f.d. 20)

64. Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cet. Caladaru Olina deține în proprietate terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața 0.0869 ha. (f.d.166)

65. Potrivit certificat din registrul bunurilor imobile din 09.08.2021, bunul imobil cu nr. cadastral *****, situat în or. Nisporeni, str. Dacia nr. 65, cu suprafață 0.0869 ha, aparține cu drept de proprietate lui Caladaru Olina. Temeiul înscrierii este certificatul de moștenitor legal nr. 2641 din 11.10.2024. (f.d.164-165)

66. În ședința de judecată s-a constat cu certitudine că Căldăraru Olina este unicul proprietar al bunului imobil cu nr. cadastral *****, iar pârâtul Căldăraru Vitalie este fiul lui Căldăraru Olina și locuiesc în imobilul respectiv situat pe adresa or. Nisporeni, str. Dacia nr. 65.

67. La caz, instanța de judecată atestă că, doar Căldăraru Olina este cea care decide asupra bunului imobil cu nr. cadastral *****, situat în or. Nisporeni, str. Dacia nr. 65, or doar dânsa este proprietarul imobilului respectiv. Astfel acțiunea civilă urma a fi depusă față de Căldăraru Olina, dar nu față de Căldăraru Vitalie. Prin urmare, solicitarea reclamantei Moroi Raisa privind înlăturarea obstacolelor, nu urma a fi înaintată față de Călăraru Vitalie.

68. Instanță de judecată reiterează că **în conformitate cu art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă** orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime. În conformitate cu **art.7 alin.(1) Cod de procedură civilă** instanța judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertății ori a unui interes legitim.

69. În conformitate cu art.59 alin.(1) Cod de procedură civilă *parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.* Instanța de judecată reține că prevederile citate reglementează calitate de parte la proces și condițiile de exercitare a acțiunii civile. Scopul lor este de a oferi apărare efectivă juridică doar persoanelor care revendică un drept propriu, element al conținutului raportului juridic litigios. Calitatea de parte în proces civil (reclamant sau pârât) rezultă din calitatea de subiect al raportului juridic material litigios. Instanță subliniază, soluționarea calității de parte în proces este de interes general dat fiind faptul că vizează administrarea justiției în conformitate cu respectarea principiului legalității procesuale. Celelalte circumstanțe de fapt ale cauzei civile poartă un caracter ulterior în raport cu calitatea de parte, care precedă alte chestiuni de fond. După cum rezultă din dispozițiile citate supra legiuitorul a optat pentru o politică juridică referitor la lipsa calității procesuale. Astfel ca a fost încadrată în chestiunile de drept și de fapt care compun soluționarea fondului cauzei civile, dar nu la excepțiile de procedură care de regulă încheie procesul cu o încheiere judecătorească. Astfel, se subliniază că analiza calității procesuale de parte se analizează prin cerința identității în persoana reclamantului și persoana celui care este titularul dreptului subiectiv dedus în justiție, precum și prin condiția unei identități în persoana pârâtului celui obligat în raportul juridic material litigios. Totodată, se constată că, în orice acțiune civilă, instanța de judecată este obligată să verifice calitatea de parte, deoarece raporturile de drept procesual civil nu se pot contura în mod valabil decât între titularii dreptului subiectiv ce rezultă din raportul juridic material dedus în justiție pe calea cererii de chemare în judecată. Astfel, după cum rezultă din art.59 alin.(1) CPC parte în proces (reclamant sau pârât) sunt persoane prezumate, ca subiect al raportului material litigios. Justificarea calității procesuale se face prin arătarea și probarea dreptului subiectiv încălcat sau contestat, element al raportului juridic material litigios, fapt care rezultă din prevederile art.7 alin.(1) și art. 59 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

70. Prin urmare se reține că acțiunea depusă de reclamantul Moroi Raisa a fost îndreptată nu către pârâtul corespunzător. Instanța de judecată conchide că, Moroi Raisa incorect și-a îndreptat acțiunea față de Căldăraru Vitalie, care, prin efectul legii, nu poate fi subiect de sine stătător în raportul obligațional de răspundere civilă. Instanța subliniază că, în conformitate cu prevederile art.27 din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi aparține reclamantului. Astfel, dreptul de a alege pârâtul aparține reclamantului, iar instanțele de judecată sunt obligate să se expună pe acțiunea depusă în limitele cerințelor formulate față de pârâții atrași. În contextul celor expuse, instanța de judecată consideră că acțiunea reclamantului este îndreptată către persoana care nu-i subiect al raportului material litigios, temei pentru care acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă. Or, prin certificatul din registrul bunurilor imobile din 09.08.2021, bunul imobil cu nr. cadastral *****, situat în or. Nisporeni, str. Dacia nr. 65, cu suprafață 0.0869 ha, aparține cu drept de proprietate lui **Caladaru Olina** și nici de cum a lui Călăraru Vitalie. (f.d.164-165)

71. Totodată acțiunea civilă este și neprobată. Se mai reține că Administrația publică locală - Primăria or. Nisporeni a constatat că familia Căldăraru nu a încălcat hotarele stabilite dintre terenul său și terenul reclamantei Moroi Raisa, astfel încât bunurile (cisterna, lemnele etc) pe care Moroi Raisa le solicită de a fi evacuate se află pe porțiune din terenul ce îi aparține cu drept de proprietate a familie Căldăraru (pct. 60 din prezenta hotărâre).

72. Instanța de judecată mai reține că de către reclamant nu au fost prezentate probele propuse precum ar fi un raport de expertiză, plan cadastral, un act de stabilire a hotarelor fixe, și alte probe relevante speței.

73. Suplimentar instanța de judecată mai consideră necesar de respinge acțiunea civilă împotriva Primăriei or. Nisporeni și Consiliului or. Nisporeni, or careva cerințe față de aceștia nu au fost înaintate, în pofida faptului că instanța de judecată a propus acest fapt.

74. Conform prevederilor art. 94 alin. (l) Cod de procedură civilă al RM, ***instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată.*** *Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii,* ***iar pârâtului -proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.***

75. Conform art. 92 din Codul de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii*.

76. Conform prevederilor art. 90 lit. i), și l) Cod de procedură civilă RM, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuieli de asistenţă juridică şi alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces*.

77. Conform art. 138 alin. (4) Cod de procedură civilă, *înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului*.

78. Potrivit art. 96 alin. (1) și (1^1) CPC, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

79. Potrivit art.83 al.(1) Cod de procedură civilă al RM, *taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.*

80. Cu privire la cerința pârâtului **Căldăraru Vitalie** privind încasarea în din contul reclamantului **Moroi Raisa**, a cheltuielilor de judecată în mărime de 3000 (trei mii) lei, instanța de judecată, ținând cont de prevederile art. 96 CPC, consideră necesar de a o admite din următoarele considerente.

81. Potrivit Bonului de plată seria DAA nr. 36210055 din 29.11.2022 se confirmă că **Căldăraru Vitalie** a achitat CA „Nastas Tatiana" suma de 3000 lei, pentru servicii de asistență juridică. (f.d. 103)

82. Prin prisma art. 41 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor şi Libertăţilor Fundamentale ale Omului, pentru ca cheltuielile de reprezentare în instanța de judecată să fie

incluse în suma acordată, acestea trebuie să fie reale şi necesare şi să aibă un cuantum rezonabil (Nilsen and Johnsen contra Norvegiei).

83. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); c. listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

84. Analizând acțiunile întreprinse de către avocatul Nastas Tatiana, raportate la aspectul temporal de judecare a cauzei, ţinând seama de circumstanţele concrete ale cauzei, de numărul de acte procesuale întocmite de avocatul reclamantului, aportul avocatului la soluționarea cererii de chemare în judecată, reieșind din faptul că acțiunea a fost admisă parțial, ținând cont de complexitatea problemei juridice ridicate în speță, fapt coroborat de către instanța de judecată prin practica CEDO la aprecierea acoperiri costului serviciilor juridice, instanţa de judecată consideră drept reale, necesare şi rezonabile la caz cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de **3000 (trei mii) lei**, ce necesită a fi admise.

85. Iar potrivit pct.5 al Recomandării privind onorariile avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30.03.2012 a Consiliului Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, *avocaţii trebuie să conştientizeze şi să le explice clienţilor că deciziile judecătoreşti nu pot afecta mărimea onorariilor, ci doar a compensaţiilor pe care le pot primi clienţii lor pentru cheltuielile respective*.

86. Cercetând cu maximă diligență materialele cauzei și audiind declarațiile participanților la proces, instanța de judecată nu a constatat nici un element să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

În conformitate cu art. 236-241 CPC, judecătorul,

H o t ă r ă ș t e :

Se respinge integral cererea de chemare în judecată depusă de către **Moroi Raisa** împotriva **lui Căldăraru Vitalie, a Primăriei or. Nisporeni, a Consiliului or. Nisporeni, intervenient accesoriu de partea reclamantului Moroi Petru și intervenient accesoriu de partea pârâtului Căldăraru Olina,** privind apărarea dreptului de proprietate.

Se admite cerința pârâtului **Căldăraru Vitalie** privind încasarea **cheltuielilor de asistență juridică.**

Se încasează din contul reclamantului **Moroi Raisa**, a.n. *****, IDNP *****, dom. or. Nisporeni, str. *****, în beneficiul pârâtului **Căldăraru Vitalie**, a.n. *****, IDNP *****, dom. or. Nisporeni, str. *****, **cheltuielile pentru asistență juridică** în mărime de **3000 (trei mii) lei**.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Ungheni.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul **Valentina Stratulat**